

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

1/6

Työ- ja elinkeinoministeriö

ASIA**Poissaolo työllistymistä edistävästä palvelusta****ASIAN VIREILLETULO**

Tiedotusvälineissä oli ollut esillä tapaus, jossa kuntouttavassa työtoiminnassa oleva henkilö oli haastettu käräjäoikeuteen todistajaksi. Henkilö oli poissa kuntouttavasta työtoiminnasta kyseisen päivän, ja hänelle ei maksettu tuolta päivältä työmarkkinatukea.

Poissaolosta kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään työttömyysturvalain 10 luvun 3 §:ssä (1654/2015). Pykälän mukaan työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen työnhakuvallennuksen, uravallennuksen, kokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan aikana niiltä päiviltä, joina hän ei osallistu palveluun, ellei poissaolo johdu: 1) työkyvyttömyydestä; 2) kerrallaan enintään neljän työpäivän ajalta alle 10-vuotiaan lapsen sairaudesta; 3) työhaastattelusta tai muusta tähän rinnastettavasta työllistymiseen liittyvästä syystä; tai 4) julkisen luottamustoimen hoitamisesta.

Kyseinen säännös on lisätty työttömyysturvalakiin lailla 1188/2009. Lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 179/2009 vp) on todettu, että päiviltä, joina työnhakija ei olisi läsnä palvelussa, hänelle ei maksettaisi työttömyysetuutta palvelun eikä työttömyyden perusteella, ellei työnhakijalla olisi säännöksessä tarkoitettua syytä poissaololleen. Säännöksen luettelo olisi tyhjenteävä.

Lailla 1654/2015 säännökseen on lisätty julkisen luottamustoimen hoitaminen hyväksyttäväksi syyksi olla poissa työllistymistä edistävästä palvelusta.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain (193/2000) 7 §:n mukaan oikeuskanslerilla on oikeus tehdä ehdotuksia säännösten ja määräysten kehittämiseksi ja muuttamiseksi, jos valvonnassa on havaittu niissä puutteita tai ristiriitaisuuksia taikka jos ne ovat aiheuttaneet oikeudenkäytössä tai hallinnossa epätietoisuutta tai eriäviä tulkintoja.

Edellä esitetyn perusteella päätin ottaa omana aloitteena tutkittavaksi kyseisen säännöksen mahdollisen puutteellisuuden ja ristiriitaisuuden. Pyysin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriötä ja työ- ja elinkeinoministeriötä antamaan lausuntonsa asiasta. Lausunnoissa tuli erityisesti ottaa kantaa mahdolliseen lainsäädännön muutostarpeeseen sekä selvittämään, miten asiakkaiden neuvonta ja myös suhde oikeudenkäyntiasioissa todistajan asemaa koskevaan neuvontaan on järjestetty.

SELVITYS

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut 29.6.2018 päivätyn lausunnon, jonka liitteenä on KEHA-keskuksen 28.5.2018 päivätty selvitys.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 26.6.2018 päivätyn lausunnon, jonka liitteenä on työttömyyskassoja valvovan Finanssivalvonnan 30.5.2018 päivätty lausunto ja Kansaneläkelaitoksen 11.6.2018 päivätty lausunto.

Sosiaali- ja terveysministeriö on todennut lausunnossaan, että työttömyysturvalain 10 luvussa säädetään työttömyysetuuden saajan oikeudesta etuuteen aikana, jona hän osallistuu työllistymistä edistävään palveluun. Kun kyse on palvelusta, jossa edellytetään läsnäoloa, oikeus työttömyysetuuteen edellyttää pääsääntöisesti sitä, että henkilö tosiasiaassa osallistuu palveluun suunnitellulla tavalla. Kuntouttava työtoiminta on tällainen työllistymistä edistävä palvelu, jossa etuus maksetaan nimenomaan läsnäolon, osallistumisen, perusteella. Tähän pääsääntöön tehtävistä poikkeuksista on säädetty tyhjentävästi työttömyysturvalaissa. Työkyvyttömyyteen perustuva poikkeus perustuu ministeriön näkemyksen mukaan poissaolon luonteeseen, kyse ei ole henkilön vaikutuspiiriin liittyvästä asiasta ja ennen kaikkea lyhytkestoisen työkyvyttömyyden ajalta ei ole oikeutta muuhun toimeentuloa turvaavaan etuuteen työttömyysetuuden sijasta. Työhaastattelu tai sitä vastaava peruste poissaololle puolestaan liittyy työllistymisen mahdollisuuksien parantamiseen ja työllistymisen tukemiseen, mikä on myös kuntouttavan työtoiminnan ja laajemmin työllistymistä edistävien palvelujen tavoite. Etuuden maksaminen tällaisen poissaolon ajalta on perusteltua järjestelmän tavoitteiden kannalta. Näihin tilanteisiin ei myöskään ole olemassa toista etuutta, jota henkilö voisi saada toimeentulon turvaksi poissaolopäivän ajalta. Julkisen luottamustehtävän hoitamista koskeva poikkeus puolestaan liittyy ministeriön käsityksen mukaan jokaiselle kansalaiselle olennaiseen oikeuteen voida yhdenvertaisesti osallistua vaaleilla valittuna edustajana yhteiskunnalliseen toimintaan.

Kansaneläkelaitos (Kela) on todennut lausunnossaan, että työttömyysturvalain 11 luvun 2 §:n perusteella työttömyysetuuden saajan on ilmoitettava päivät, joina hän on osallistunut muuhun työllistymistä edistävään palveluun kuin työvoimakoulutukseen, työttömyysetuudella tuettuun työnhakijan omaehtoiseen opiskeluun tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22-23 §:ssä tarkoitettuun omaehtoiseen opiskeluun. Lisäksi palvelun järjestäjä ilmoittaa Kelalle etuuden saajan poissaolosta erillisellä seurantalomakkeella, jonka perusteella tarkistetaan asiakkaalle jo aikaisemmin maksettua tai maksettavaa etuutta. Kelan etuusohjeen mukaan julkisella luottamustoimella tarkoitetaan kunnallista, kirkollista, valtiollista tai muuta julkisoikeudellista luottamustoimea (esimerkiksi käräjäoikeuden lautamies), ei yksityisoikeudellista luottamustoimea. Luettelo hyväksyttävistä poissaoloperusteista on tyhjentävä. Kelan etuusohjeet ovat julkisia ja löytyvät Kelan internetsivuilta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on viitannut siihen, että todistajana oikeudenkäynnissä toimiminen oikeuttaa korvaukseen toimeentulon menetyksen perusteella. Todistajalle maksettavista korvauksista, toimeentulon menetyksen korvaaminen mukaan lukien, säädetään laissa valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista (666/1972). Kun kyse on todistajalle maksettavasta toimeentulon menetyksen korvauksesta, työttömyysetuuden maksamista ja todistajalle maksettavaa korvausta ja näiden kahden keskinäistä suhdetta toisiinsa tulee ministeriön näkemyksen mukaan arvioida myös suhteessa työ- tai virkasuhteessa olevan henkilön oikeuteen saada palkkaa päivältä, jona työntekeä todistajaksi kutsumisen vuoksi estyy. Näissä tilanteissa henkilöllä ei ole lakiin perustuvaa oikeutta saada palkkaa työstä poissaolon ajalta, jollei kyse ole työnantajaa koskevasta oikeudenkäynnistä, vaan mahdollisesta oikeudesta palkkaan on sovittu työ- ja virkaehtosopimuksilla. Sosiaali- ja terveysministeriön käsitys on, että edellyttäen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

että oikeudenkäynnin aikainen korvauksia koskeva menettely toimii tuomioistuimissa, poissaolo ei aiheuta taloudellista menetystä työttömyysetuuden saajalle kuten ei myöskään työ- tai virkasuhteessa olevalle, jos menetys on enintään todistajalle taloudellisesta menetyksestä suoritettavan korvauksen enimmäismäärän, 80 euroa, suuruinen.

Finanssivalvonnan lausunnon mukaan sille ei ole tullut yhteydenottoja tai kanteluita lausuntopyyntöissä tarkoitetuista tilanteista. Finanssivalvonnalla ei ole myöskään tiedossaan, että vastaavat tilanteet olisivat aiemmin aiheuttaneet työttömyysetuuden saajille epäselvyyksiä tai toimeentulon menetyksiä, koska todistajalla on lähtökohtaisesti oikeus saada korvaus taloudellisista menetyksistään. Finanssivalvonnan tiedustelun perusteella Työttömyyskassojen Yhteisjärjestölle ei ole tullut yhteydenottoja asiasta eikä se ole antanut kassoille toimintasuositusta tilanteesta tai siihen liittyvästä neuvonnasta. Yhteisjärjestön mukaan työttömyyskassoilla on ollut joitakin yksittäisiä vastaavia tapauksia, joissa ansiopäiväraha on hylätty päivältä, jona henkilö on ollut todistajana oikeudessa.

RATKAISU

Arviointia

Asiakkaiden neuvonta

Hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään neuvonnasta. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Pykälän 2 momentin mukaan jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunnossaan pitänyt tärkeänä sitä, että työttömyysetuuden saajat saavat asiantuntevaa ja viivytyksetöntä neuvontaa omassa asiassaan työttömyysetuuksien maksajilta eli Kansaneläkelaitokselta ja työttömyyskassoilta. Neuvontatehtävää koskevien ohjeiden selvittämiseksi ja asian yleisemmäksi selvittämiseksi ministeriön lausuntoa varten oli pyydetty selvitys sekä Kansaneläkelaitokselta että Finanssivalvonnalta, joka valvoo työttömyyskassoja. Molemmissa lausunnoissa on todettu, että kyseessä olevan tilanteen kaltaisissa tilanteissa henkilölle tulisi kertoa, että poissaolopäivältä ei ole oikeutta etuuteen, ja henkilö tulisi ohjata asiassaan oikean viranomaisen puoleen siltä osin kun kyse on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan toimialan ulkopuolella olevasta asiasta kuten todistajan tulonmenetyksen korvaamisessa on. Jotta neuvo pystytään työttömyysetuuden saajalle antamaan, tulee henkilön luonnollisesti kertoa etuuden maksajalle mahdollisesta poissaolopäivästä etukäteen.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunnon mukaan työnhakijan oikeudesta työttömyysetuuteen työttömyysturvalain 10 luvun 3 §:ssä mainittujen palveluiden aikaisten poissaolojen ajalta päättää työttömyyskassa tai Kela. Kyse ei ole työttömyysetuuden ns. työvoimapolitiittisista edellytyksistä, joista säädetään pääosin työttömyysturvalain 2 ja 2 a luvuissa. Työ- ja elinkeinotoimistolla ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta informoida työnhakijaa työttömyyskassan tai Kelan toimivaltaa kuuluvista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä. Ministeriön näemyksen mukaan lähtökohtana tulee olla, että työnhakija osallistuu palveluun ja jos hänelle tulee este, hän on asiasta yhteydessä palvelun järjestäjään tai työ- ja elinkeinotoimistoon ja saa tarvittavat toimintaohjeet. Työnhakijalla voi joissakin tapauksissa olla esimerkiksi mahdollisuus siirtää osallistumispäivää sopimalla asiasta työllistymistä edistävän palvelun järjestäjän kanssa. Kaikkien mahdollisten poissaolon syiden huomioon ottaminen neuvonnassa etukäteen on mahdotonta. Työ- ja elinkeinoministeriön tietoon ei ole tullut epäselvyyksiä sen suhteen,

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

ettei työnhakijoilla olisi yleisesti ollut tiedossa, että palveluun osallistumisen laiminlyönti voi vaikuttaa oikeuteen saada työttömyysetuutta. Ministeriö pitää työ- ja elinkeinotoimistojen osalta riittävänä, että työnhakija ohjataan hallintolain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tarvittaessa tiedustelemaan poissaolon aikaiseen työttömyysturva-oikeuteen liittyviä seikkoja työttömyysetuuden maksajalta.

KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan työttömyysturvalain 10 luvun 3 §:n soveltamista koskevan neuvonnan päävastuu on kunnalla, joka myös vastaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä sekä tekee läsnäoloilmoitukset TE-toimistolle. Neuvontaa tulisi tapahtua aktivointisuunnitelman ja/tai monialaisen työllistymissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja lisäksi kuntouttavan työtoiminnan jakson aikana. *Työ- ja elinkeinoministeriön* mukaan kunnan neuvontavelvollisuus rajoittuu työ- ja elinkeinotoimiston neuvontavelvollisuutta vastaavasti siihen, että työnhakija ohjataan kääntymään työttömyysetuuden maksajan puoleen.

Kela on viitannut lausunnossaan velvollisuuteen antaa neuvontaa hallintolain 8 §:n mukaisesti. Kelan mukaan neuvontavelvollisuus tarkoittaa sitä, että asiakkaalle annetaan riittävästi tietoa niistä etuuksista, joita hänellä on asiointihetken elämäntilanteessa mahdollisuus saada. Asiakasta neuvotaan myös etuuden hakemisesta ja muista menettelytavoista. Neuvonnan tarkoituksena on tukea asiakkaan itsenäistä suoriutumista asioidensa hoitamisessa. Neuvonta on rajoitettu viranomaisen omaan toimialaan. Silloin kuin asia ei kuulu Kelan toimialaan, asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen. Kelassa pyritään aina selvittämään, mikä tämä toimivaltainen viranomainen on. Kelan asiakaspalvelusta ja neuvonnasta vastaa Asiakkuuspalvelujen tulosityksikkö. Asiakaspalveluyksiköiden verkko on valtakunnallinen. Kelan Yhteyskeskus tarjoaa valtakunnallista puhelinpalvelua ja sosiaalisen median asiakaspalvelua. Kelan asiakaspalvelijoilla on käytettävissään asiakaspalvelun ohjeet, joissa on kerrottu pääpiirteittäin eri etuuksien saamisen edellytyksistä. Työttömiä koskevassa asiakaspalvelun ohjeessa on oma osuutensa työllistymistä edistävästä palveluista ja ohjeessa on kerrottu myös palveluista poissaolosta. Asiakkaan asian vaatiessa syvempää etuusosaamista asiakaspalvelija voi siirtää asian käsittelyn Etuuspalvelujen tulosityksikköön.

Kelan internetsivuilla asiakkaille kerrotaan tiivistetysti työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä työllistymistä edistävien palvelujen ajalta ja poissaolosten vaikutuksesta etuus-oikeuteen. Sivulla ohjataan ilmoittamaan palvelusta poissaolosta Kelaan. Sivustolla myös luetellaan hyväksyttävät poissaoloperusteet ja todetaan, että poissaolopäiviltä ei ole oikeutta etuuteen, jos poissaolo johtuu jostakin muusta syystä. Lisäksi sivulla kerrotaan, että asiakas voi tarvittaessa sopia osallistumispäivien vaihtamisesta palvelun järjestäjän kanssa. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 13 §:n mukaan henkilön tulee osallistua kuntouttavaan työtoimintaan vähintään yhden ja enintään neljän päivän aikana kalenteriviikossa. Palvelun järjestäjä ja työnhakija voivat sopia osallistumispäivän siirtämisestä siten, että työnhakija korvaa poissaolonsa saman kalenteriviikon sisällä. Kela on viitannut siihen, että todistajalla on oikeus saada valtion varoista korvausta kuluista, joita hänelle aiheutuu oikeuteen saapumisesta. Siten työttömyysetuutensa ja kulukorvauksensa todistamisen johdosta menettävä työnhakija voi saada ansiomenetyksensä korvauksen oikeusjärjestelmän puolelta. Työllistymistä edistävän palvelun osallistumispäivistä sopiminen ja todistamisesta aiheutuvien ansiomenetysten korvaaminen eivät kuulu Kelan toimivaltaan. Jos palvelussa oleva työnhakija on yhteydessä Kelaan ja ilmoittaa saaneensa kutsun todistajaksi oikeuteen, Kelan tulee neuvoa häntä kääntymään palvelunjärjestäjän tai oikeuslaitoksen puoleen.

Finanssivalvonnan valmistelemissa ja sosiaali- ja terveysministeriön työttömyyskassoille antamissa asian käsittelyä ja päätöksen antamista koskevissa soveltamisohjeissa käsitellään myös työttömyyskassojen neuvontavelvollisuutta. Itse poissaolon vaikutusta ansiopäiväraha-oikeu-

teen ja hyväksyttäviä syitä tietyistä työllistymistä edistävästä palveluista poissaololle on käsitelty työttömyysturvalain 10 lukua koskevissa soveltamisohjeissa. Finanssivalvonnan mukaan työttömyyskassoille annetuissa soveltamisohjeissa ei ole käsitelty tarkemmin tilannetta tai neuvontaa tilanteessa, jossa henkilö on ollut todistajana oikeudessa ja tämän vuoksi poissa työttömyysturvalain 10 luvun 3 §:ssä mainituista työllistymistä edistävästä palvelusta eikä saa kyseiseltä päivältä ansiopäivärahaa. Soveltamisohjeissa on lähdetty siitä, että työttömyyskassojen neuvontavelvollisuus koskee vain työttömyyskassojen omaan toimialaan kuuluvia asioita. Muita osin neuvontavelvollisuus rajoittuu siihen, että asiakas mahdollisuuksien mukaan opastetaan oikeaan instanssiin, myös hallinnon ulkopuolelle. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan työttömyyskassan tulisi mahdollisuuksien mukaan neuvoa yleisesti työllistymistä edistävästä palvelusta poissaolon vaikutuksista ansiopäivärahaoikeuteen, mutta esimerkiksi todistajanpalkkiota koskevan sääntelyn osalta työttömyyskassan tulisi ohjata henkilö ottamaan yhteyttä käräjäoikeuteen tai etsimään tietoa todistajana olemisesta esimerkiksi tuomioistuimia koskevilta internetsivuilla. Soveltamisohjeissa ei ole mahdollista käsitellä kaikkia harvoin esiintyviä yksittäisiä tilanteita, varsinkaan jos tilanne ei ole aiheuttanut epäselvyyttä tai tulkintaongelmia. Työttömyyskassat voivat tiedottaa tilanteesta tarkemmin esimerkiksi omilla internetsivuillaan, jos tämä nähdään tarpeelliseksi ja asia koetaan yleisesti ongelmalliseksi.

Edellä lausunnoissa esitetyistä näkemyksistä totean, että pidän työllistymistä edistävästä palvelusta poissaoloa koskevassa tapauksessa asianmukaisena työnhakijan ohjaamista tiedustelemaan työttömyysturva-oikeuttaan koskevaa asiaa työttömyysetuuden maksajalta. Mikäli poissaolo johtuu oikeudessa todistajana toimimisesta, on asianmukaista ohjata työnhakija oikeuslaitoksen puoleen neuvontaa saadakseen. Nähdäkseni kuitenkin myös kunnalla kuntouttavan työtoiminnan osalta sen järjestäjänä on neuvontavelvollisuus asiassa. Tällöin työnhakijaa voidaan välittömästi neuvoa esimerkiksi mahdollisuudesta osallistumispäivän siirtämiseen. Totean, että työnhakijan oikeusturvan kannalta on olennaisen tärkeää se, että hän voi helposti ja viivytyksettä saada oikeansisältöistä neuvontaa asiassa. Työttömyysetuuden maksajien ja myös kunnan kuntouttavan työtoiminnan järjestäjänä tulee varmistaa, että esimerkiksi internetsivuilla ja muutoin asiakaspalvelussa työnhakijalle annetaan selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla neuvontaa poissaoloa koskevassa asiassa. Kela on selvityksessään selostanut antamaansa neuvontaa. Finanssivalvonnan lausunnosta ei tarkemmin ilmene työttömyyskassojen muun muassa internetsivuillaan antama neuvonta. Pidän tärkeänä varmistaa, että työttömyyskassojen internetsivuilla ja myös muutoin asiakaspalvelussa tietoja ja neuvontaa on asianmukaisesti saatavilla.

Lainsäädännön muutostarve

KEHA-keskuksen selvityksen mukaan säännöskohdan tarkentamista voisi harkita niin, että hyväksyttäväksi poissaoloksi luettaisiin myös tapaukset, joissa poissaolo johtuu työnhakijan lakiin perustuvasta pakottavasta poissaolosta, johon hän ei voi itse vaikuttaa. Tämä selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi säädöksen tulkintaa kaikkien osapuolten kannalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon mukaan sillä ei ole aiemmalta ajalta tiedossa, että työttömyysturvan saannin ehdot ja toisaalta todistajille maksettavat korvaukset ja korvauksen saannin ehdot olisivat aiheuttaneet työttömyysetuuden saajille ongelmia tai toimeentulon menetyksiä tavalla, jonka perusteella lainsäädännön muutoshanke olisi tarkoituksenmukaista käynnistää. Myöskään *työ- ja elinkeinoministeriön* tietoon ei ole tullut julkisuudessa ollutta yksittäistapausta lukuun ottamatta muita vastaavia tilanteita. Työ- ja elinkeinoministeriö ei lausuntonsa mukaan pidä perusteltuna, että työttömyysturvalakia muutettaisiin yksittäistapauksen vuoksi, varsinkin kun ministeriön tiedossa ei ole esimerkiksi se, saiko kyseinen henkilö muuta korvausta todistajana toimimisesta tai olisiko hänellä ollut mahdollisuus tällaiseen korvaukseen.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Yhdyn sinänsä työ- ja elinkeinoministeriön selvityksessä todettuun yleiseen näkökohtaan siitä, että lainsäädännön muutosten tulee perustua selkeään yhteiskunnalliseen tarpeeseen eikä yksittäisestä tapauksesta voida tehdä vielä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Yksittäinen tapaus voi kuitenkin kertoa laissa olevasta puutteesta tai ristiriitaisuudesta, joka voi joko suoraan johtaa oikeudenmenetykseen tai aiheuttaa merkittävän riskin siitä tai johtaa kohtuuttomiin seurauksiin yksilön kannalta. Tässä tapauksessa saatujen selvitysten perusteella voi syntyä tilanne, että yksilön näkökulmasta ainakin näyttäisi olevan laissa asetettujen ja erilaisilla seuraamuksilla tai etuuden menetyksillä tehostettujen velvoitteiden ristiriita. Kuitenkin toisaalta laissa säädetään todistajille aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Varsinkin ristiriitaiselta näyttävien lakisääteisten velvoitteiden tilanteissa neuvonnan merkitys korostuu. Neuvonnan tarvetta on muutenkin tarkasteltava hallinnon asiakkaan ja tämän palvelutarpeiden sekä siten myös tosiasiallisten mahdollisuuksien hoitaa asioitaan näkökulmasta. Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan hallintolain 7 §:n perusteella asiointi hallinnossa olisi pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva voi helposti muodostaa kokonaiskäsityksen asiansa hoitamiseen tarvittavan palvelun sisällöstä ja siihen liittyvistä toimista.

Käsitykseni mukaan on vielä tarvetta varmistaa kunkin viranomaisen neuvonnan ohella se, että työttömyysturvalain säännösten soveltaminen ja asiointia niissä koskeva neuvonta ja toisaalta todistajan velvollisuudet ja todistelukustannusten korvaamisen menettelyitä koskeva neuvonta voivat yhdessä antaa kokonaiskäsityksen asian hoitamiseen liittyvistä toimista tilanteessa, jossa kuntouttavassa työtoiminnassa oleva tai muuten työllistymistä edistävään palveluun osallistuva henkilö nimetään todistajaksi oikeudenkäynnissä. KEHA-keskus on tuonut esille myös mahdollisia lainsäädännön selkeyttämisen tarpeita. Näitä on käsittäkseni mahdollista arvioida työttömyysturvaan muutenkin kohdistuvien lainsäädäntöuudistusten yhteydessä samalla kun on selvitetty neuvonnan järjestymisen kokonaisuutena. Sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön olisi perusteltua myös yhdessä oikeusministeriön ja oikeuslaitoksen edustajien kanssa arvioida, onko neuvonta riittävän selkeää myös kokonaisuutena, koska asiassa asiakas joutuu asioimaan ja saamaan tietoa usean eri viranomaisen kanssa. Tämän tarkastelun jälkeen voidaan arvioida, onko työttömyysturvalakia myös tarpeen muuttaa, jotta oikeudenmukainen kohtelu ja kohtuus voidaan toteuttaa myös harvinaisemmissa yksittäistapauksissa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Saatan sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön sekä niiden alaisen hallinnon tietoon edellä hallintolain mukaisesta neuvontavelvollisuudesta lausumani.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Irma Tolmunen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL
INTERNET

etunimi.sukunimi@okv.fi
www.okv.fi